

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านแห่งเจริญวิทย์ อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ตามขั้นตอน ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านแห่งเจริญวิทย์ อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถสรุปผลตามกลยุทธ์ของการดำเนินงานได้ดังนี้

1. การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา จากการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านแห่งเจริญวิทย์ โดยการประชุมปรึกษาหารือร่วมกับกลุ่มวิจัย และศึกษาข้อมูลจากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ด้านผู้เรียน (ระดับประถมศึกษา) ซึ่งพบว่า โดยภาพรวมนักเรียนยังมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบทั้งนี้ มีสาเหตุมาจากการที่ครูไม่ได้กำกับดูแลให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้มีวินัยที่ดีพอที่จะปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีคุณลักษณะแห่งความเป็นผู้มีความรับผิดชอบ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ นั้น ปรากฏตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ดังนี้

1.1 ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เกี่ยวกับการแต่งกายไม่ถูกต้องตาระเบียบของโรงเรียน โดยมักจะปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง ใส่รองเท้าโดยไม่ใส่ถุงเท้า เดินเหยียบส้นรองเท้า สวมใส่เครื่องประดับที่ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมกับสภาพกับความเป็นนักเรียน ส่งงานไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด ไว้ผอมยาว เล็บยาว แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สกปรก ส่วนนักเรียนหญิงบางคนก็พบว่ามีเหาด้วย

1.2 ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เกี่ยวกับการขาดความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเข้าแถวหน้าเสาธง

การหยอกล้อกันและส่งเสียงดังในขณะที่เข้าแถวและในที่ประชุม การทิ้งขยะตามบริเวณโรงเรียนหรือขีดเขียนข้อความต่าง ๆ บนโต๊ะ เก้าอี้ ฝาผนังอาคารเรียนหรือห้องน้ำ รวมไปถึงการไม่รับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมภายในห้องเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาความสะอาดในห้องเรียน เป็นต้น

2. การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยจากการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านแห่งเจริญวิทย์ โดยผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้นำประเด็นปัญหาที่พบจากการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน มาเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงาน พร้อมทั้งใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับวัยและความสามารถของนักเรียนในอันที่จะปฏิบัติได้ ประกอบด้วย กิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ กิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย กิจกรรมเยาวชนคนรับผิดชอบ กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน กิจกรรมการประกวดห้องเรียนสะอาด โดยกำกับติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และในระหว่างของการปฏิบัติกิจกรรมหากพบว่า เกิดปัญหาขึ้น ก็จะได้้นำเอาปัญหานั้น ๆ มาปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน และผลจากการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว ปรากฏว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งปรากฏผลการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ พบว่า นักเรียนโรงเรียนบ้านแห่งเจริญวิทย์ มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านกิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย พบว่า นักเรียนโรงเรียนบ้านแห่งเจริญวิทย์ ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านกิจกรรมเด็กดีมีความรับผิดชอบ พบว่า นักเรียนโรงเรียนบ้านแห่งเจริญวิทย์ มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านกิจกรรมเด็กดีมีความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 แบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน พบว่า นักเรียนโรงเรียนบ้านแห่งเจริญวิทย์ ได้ปฏิบัติตามด้านกิจกรรมรณรงค์แบ่งเขตรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด พบว่า นักเรียนโรงเรียนบ้านแห่เจริญวิทย์ มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแห่เจริญวิทย์ อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ปรากฏผลดังนี้ พฤติกรรมที่พบนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ดีกว่าพฤติกรรมอื่น ๆ ในแต่ละกิจกรรม คือไม่ปล่อยขยาสี้ออกนอกทางเดิน ใส่ชุดที่ตรงตามวันที่กำหนด ไม่ใช่เครื่องสำอางที่ไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน และใส่ถุงเท้าทุกครั้งเมื่อใส่รองเท้าหุ้มส้นมาโรงเรียน แต่งกายมาโรงเรียนด้วยเสื้อผ้าที่ซักสะอาดเสมอ ล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร และ รักษาสุขภาพเล็บมือเล็บเท้าไม่ให้สกปรก ดูแลรักษาสิ่งของ ซึ่งเป็นสมบัติของโรงเรียนในห้องเรียนและเขตที่ตนเองรับผิดชอบมีส่วนร่วมในการช่วยดูแลความสะอาดของเขตที่รับผิดชอบ การทิ้งขยะลงในที่ที่จัดไว้ให้ ทำความสะอาดเขตรับผิดชอบโดยไม่มีคนควบคุม และ ช่วยกันรักษาความสะอาดของโต๊ะ เก้าอี้ ผนังอาคารหรือห้องน้ำ

การประเมินผลการเสริมสร้างวินัยนักเรียนเพื่อติดตามผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านแห่เจริญวิทย์ จำแนกเป็นความรับผิดชอบต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ปรากฏว่าด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง พบว่า นักเรียน ได้แสดงออกถึงความเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อที่ติดต่อตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมที่ชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีความรับผิดชอบต่อที่ติดต่อตนเองสูงกว่าพฤติกรรมอื่น ๆ คือ ทรงผมไม่ยาวเกินกว่าที่ระเบียบของโรงเรียนกำหนดไว้ การเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน และ การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสะอาดอยู่เสมอ และ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมสูงกว่าพฤติกรรมอื่น ๆ คือ การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นด้วยความตั้งใจ การให้ความร่วมมือโดยการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดภูมิทัศน์ของโรงเรียน การช่วยกันรักษาอาคาร สถานที่และทรัพย์สินต่าง ๆ ของโรงเรียน และการให้ความช่วยเหลือและแบ่งภาระการทำงานของสังคมตามกำลังสามารถ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านแห่เจริญวิทย์ อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบแยกตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ คือ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง พบว่านักเรียนมักจะแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน โดยมักจะปล่อยขาสี้ออกนอกกางเกง ใส่รองเท้าโดยไม่สวมถุงเท้า เดินเหยียบเส้นรองเท้าสวมใส่เครื่องประดับที่ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นนักเรียน ส่งงานไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด ไข่มขยว เล็บขยว แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สกปรก ส่วนนักเรียนหญิงบางคนก็พบว่า มีเหาด้วย ขณะเดียวกันก็ยังมีพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาดความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเข้าแถวหน้าเสาธง การหยอกล้อกันและส่งเสียงดังในขณะที่เข้าแถวและในที่ประชุม การทิ้งขยะตามบริเวณโรงเรียนหรือขีดเขียนข้อความต่าง ๆ บนโต๊ะ เก้าอี้ ฝาผนัง อาคารเรียน หรือห้องน้ำ รวมไปถึงการไม่รับผิดชอบต่อเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมภายในห้องเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรศิริ เรื่องโรจน์ (2549 : 93-106) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของโรงเรียนจักราราษฎร์สามัคคี อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา และพบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน คือ นักเรียนไม่ตั้งใจเรียน หยอกล้อกันในห้อง ไม่ส่งการบ้าน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง ซึ่งสร้างปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูเป็นอย่างมาก และนักเรียนไม่ช่วยกันทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนและห้องเรียน ไม่ช่วยกันรักษาสิ่งของวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนและนักเรียนบางส่วนยังขีดเขียนโต๊ะเก้าอี้ ซึ่งเป็นการทำลายสมบัติของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กร กองสุข (2548 : 101-104) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียนสามัคคีพิทยาคม อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ และพบว่า สภาพก่อนการพัฒนา นักเรียนยังขาดวินัยบางประการที่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานและไม่เป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียน คือ นักเรียนขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ การมาโรงเรียนสาย การขาดเรียน การหนีเรียน และนักเรียนขาดความรับผิดชอบด้าน

การรักษาความสะอาดอาคารสถานที่ และสถานที่ของส่วนรวม และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ อธิศักดิ์ ชมเมือง (2550 : 145 - 146) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงาน เสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนดอนไทรงามพิทยาคม อำเภอ กมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ และพบว่า ก่อนการพัฒนา นักเรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการ แต่งกายไม่เรียบร้อยและไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ไม่ตรงต่อเวลา ไม่ทำงาน ที่ได้รับมอบหมาย ไม่ทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน

2. การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้นำประเด็น ปัญหาที่พบจากการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวินัยด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียน มาเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงาน พร้อมทั้งใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับวัย และความสามารถของนักเรียนในอันที่จะปฏิบัติได้ ประกอบด้วย กิจกรรมรณรงค์การแต่ง กายให้ถูกต้องตามระเบียบ กิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย กิจกรรม เขวachsen คนรับผิดชอบ กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน กิจกรรมการประกวด ห้องเรียนสะอาด ซึ่งผลแห่งการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว ปรากฏว่า นักเรียน มีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจดังจะเห็นได้จาก การปฏิบัติตามกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน พบว่า โดยภาพอยู่ในระดับมาก ทุกกิจกรรม และพฤติกรรมที่พบว่า นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ดีกว่าพฤติกรรมอื่น ๆ ในแต่ละกิจกรรม คือ ไม่ปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง ใส่ชุดที่ตรงตามวันที่กำหนด ไม่ใช่เครื่องสำอางที่ไม่ เหมาะสมกับสภาพนักเรียน และ ใส่ถุงเท้าทุกครั้งเมื่อใส่รองเท้าหุ้มส้นมาโรงเรียน แต่งกาย มาโรงเรียนด้วยเสื้อผ้าที่ซักสะอาดเสมอ แขนหรือขาสะอาดปราศจากคราบโคล และสวม รองเท้าเพื่อ เป็นการป้องกันเชื้อโรค ล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหารและรักษา สุขภาพเล็บมือ เล็บเท้าไม่ให้สกปรก ดูแลรักษาสิ่งของ ซึ่งเป็นสมบัติของโรงเรียนในเขต ที่เจอเองรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการช่วยดูแลความสะอาดของเขตที่รับผิดชอบ การทิ้งขยะ ลงในที่ที่จัดไว้ให้ทำความสะอาดเขตรับผิดชอบโดยไม่มีคนควบคุม และ ช่วยกันรักษา ความสะอาดของโต๊ะ เก้าอี้ ผนังอาคาร หรือห้องน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมนึก ดอบขุนทด (2547 : 104-106) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัย ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โศกเริงรมย์ศิลป์าคาร อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ และพบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีวินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยการแต่งกาย ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน การตรงต่อเวลา การปรับปรุงตนเองให้เป็นคนตรงต่อเวลา และเข้าร่วมกิจกรรมตามที่โรงเรียนกำหนดสม่ำเสมอ และให้ความร่วมมือในการร่วมรักษา

ความสะอาดของอาคารสถานที่ และการรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สืบสกุล ชดช้อย (2548 : 88-90) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาวินัยและความ รับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนเมืองทุ่งวิทยา อำเภอสุวรรณภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 และพบว่า การดำเนินการตามโครงการพัฒนาวินัยและความ รับผิดชอบของนักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายให้เป็นผู้มี วินัยและความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ประพันธ์ แสงสว่าง (2550 : 92-101) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้าง วินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบ โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม อำเภอกมลาไสย จังหวัด กาฬสินธุ์ และพบว่า หลังจากที่ได้มอบหมายกิจกรรมต่าง ๆ คือ การเข้าแถวหน้าเสาธง การประกวดการแต่งกาย การประกวดการรักษาความสะอาดสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน และการนิเทศแล้วปรากฏว่า นักเรียนมีการพัฒนาวินัยในด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ การมาโรงเรียนทันเวลา การปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษา โดยเฉพาะการ เข้าแถวเคารพธงชาติและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ การสนใจกิจกรรมการเรียนและรับผิดชอบต่อ งานที่ครูมอบหมาย การแต่งการเรียบร้อยในสถานการณต่าง ๆ มีความสุภาพเรียบร้อย และมีสัมมาคารวะต่อครูและผู้ใหญ่ และการมีมารยาทในการรับประทานอาหาร และส่วน ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา พบว่านักเรียน ได้รักษาความสะอาดห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ ความสะอาดบริเวณนอกห้องเรียนที่รับผิดชอบ และภายในบริเวณ โรงเรียน ตลอดจนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและรักษาทรัพย์สินของทางโรงเรียน ตามมาตรฐานด้านผู้เรียน โดยผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวม การเข้าร่วม กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น ของโรงเรียนได้ดีขึ้น การประเมินผลการเสริมสร้างวินัย เพื่อติดตามผลการเสริมสร้างวินัย ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง โรงเรียนบ้านแห่เจริญวิทย์ จำแนก เป็นความรับผิดชอบต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งประกอบด้วยครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง ปรากฏว่า ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง พบว่า นักเรียนได้แสดงออกถึงความเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมที่ชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีความ รับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่าพฤติกรรมอื่น ๆ คือ ทรงผมไม่ยาวเกินกว่าที่ระเบียบของ โรงเรียนกำหนดไว้ การเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตาม เวลาที่กำหนด การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน และการแต่งกายด้วยเสื้อผ้า

สะอาดอยู่เสมอ และ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า นักเรียนได้แสดงออกถึงความ เป็นผู้มีความรับผิดชอบที่ดีต่อสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมที่ชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีความรับผิดชอบที่ดีต่อสังคมสูงกว่าพฤติกรรมอื่น ๆ คือ การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นอย่างตั้งใจ การให้ความร่วมมือ โดยการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดภูมิทัศน์ของโรงเรียน การช่วยกันรักษาอาคารสถานที่และทรัพย์สินต่าง ๆ ของโรงเรียน และการให้ความช่วยเหลือและแบ่งเบาภาระการทำงานของสังคมตามกำลังสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อคิศักดิ์ ชมเมือง (2549 : 145-146) พบว่า การดำเนินงานโดยใช้กลยุทธ์การนิเทศติดตามผล ทำให้ทราบว่า นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงวินัยด้านความรับผิดชอบที่ดีขึ้น

3. จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ได้รับมอบหมายงานพิเศษจากผู้บริหารให้ รับผิดชอบงานด้านวินัยนักเรียน ซึ่งเป็นงานหนึ่งในงานด้านกิจการนักเรียน เป็นระยะเวลา 15 ปี ส่งผลให้การดำเนินการวิจัยประสบผลสำเร็จ โรงเรียนได้รับรางวัลโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง รางวัลโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมดีเด่น จากชมรมผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก และโรงเรียนได้กำหนดเป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียนคือ “โรงเรียนสวย ห้องน้ำสะอาด นักเรียนมารยาทดี กีฬาปลอดงंद่น”

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โดยการกำกับติดตามพร้อมทั้งแก้ไข้ปัญหาเพื่อให้การปฏิบัติเกิดผลที่ดี ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้น ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้นเพื่อให้เกิดผลที่ยั่งยืน ครูผู้สอนแต่ละคน ควรมีการขยายผล ไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน โดยตรงและดำเนินการทั้งสองภาคเรียนเพื่อให้ทราบผลของการปฏิบัติโดยภาพรวมตลอดปีการศึกษา

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางและรูปแบบการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านแห่งเจริญวิทย์ อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โรงเรียนควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้เป็นนโยบายและแผนปฏิบัติการไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนเพื่อให้ผู้สอนแต่ละคน

ได้นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนควรประเมินผลการดำเนินงานตามกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อจะได้ทราบผลการพัฒนาและ นำข้อมูล ไปสู่การเสริมสร้างวินัยที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้น กับนักเรียนทุกคน

1.4 จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โดยความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ ชุมชน เพื่อให้ปรากฏแนวทางของการเสริมสร้างที่หลากหลายและทั่วถึงครอบคลุมนักเรียนทุกคน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในด้านอื่น ๆ เช่น ความประหยัด หรือความซื่อสัตย์ เป็นต้น

2.2 ควรวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อแก้ปัญหาวินัยนักเรียนอย่างยั่งยืน

2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนแยกระดับชั้นของนักเรียน